

26. Pečenkovy epidemiologické dny, Luhačovice, 16.–18. září 2014

26th Pecenka Epidemiological Days, Luhacovice, September 2014

Jitka Částková, Kateřina Fabiánová, Pavla Křížová, Jan Kynčl, Petr Petráš

Letošní hlavní odborná akce Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii ČLS JEP, 26. Pečenkovy epidemiologické dny, se konala v Luhačovicích ve dnech 16.–18. září 2014. Organizátorem akce byla KHS Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně, ředitelka MUDr. Dana Šviráková, organizační tým v čele s MUDr. Hanou Tkadlecovou, vedoucí protiepidemického odboru. Konference se konala pod záštitou náměstka ministra a hlavního hygienika ČR MUDr. Vladimíra Valenty, Ph.D., hejtmana Zlínského kraje MVDr. Stanislava Mišáka a ředitelky kanceláře Světové zdravotnické organizace v ČR MUDr. Aleny Šteflové, Ph.D. Na konferenci se zaregistrovalo 243 účastníků.

Slavnostního zahájení 26. Pečenkových epidemiologických dnů se ujali: hejtman Zlínského kraje MVDr. Stanislav Mišák, ředitelka KHS Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně MUDr. Dana Šviráková a předsedkyně Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii ČLS JEP MUDr. Pavla Křížová, CSc.

Odborný program konference byl uspořádán do osmi přednáškových odborných bloků, jejichž sestavení a průběh garantovali členové výboru Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii ČLS JEP spolu s dalšími odborníky ČR: vysoce nakažlivé nemoci, pohlavně přenosné infekce a tuberkulóza, nákazy, kterým lze předcházet očkováním, znovu se vracející infekce, akutní respirační infekce, antibiotická rezistence a infekce spojené se zdravotní péčí, infekce sociálně vyloučených skupin obyvatel a onemocnění parazitární, alimentární nákazy. Celkem bylo v těchto odborných blocích prezentováno 55 přednášek. Součástí odborného programu byl i hodinový **posterový blok** (koordinace dr. Křížová, dr. Tkadlecová), kde autoři měli možnost krátce ústně prezentovat své hlavní výsledky. Celkem bylo prezentováno 28 posterů.

V bloku věnovaném **vysoce nakažlivým nemocem** (koordinace dr. Pratingerová, dr. Macková) bylo prezentováno 6 sdělení: dr. Pratingerová přednesla v zastoupení prezentaci dr. Barbeschiho z WHO, věnovanou implementaci mezinárodních předpisů IHR 2005, s ukázkami aktivit v Africe v souvislosti s epidemií eboly; dr. Macková prezentovala aktivity Státního zdravotního ústavu v Praze v souvislosti s připraveností na řešení hrozby výskytu vysoce nebezpečných nákaz v ČR; dr. Píša referoval o aktualitách v protiepidemickém zabezpečení a biologické ochraně armády ČR. Dr. Rybka prezentoval vypracování algoritmu při podezření na vysoce nakažlivé nemoci; dr. Koprivík informoval o implementaci IHR 2005 v Moravskoslezském kraji z pohledu Orgánu ochrany veřejného zdraví a dr. Vykýdal seznámil účastníky s aktivitami v Pardubicích spo-

jenými s importem suspektní malárie.

V bloku věnovaném **pohlavně přenosným infekcím a tuberkulóze** (koordinace dr. Zákoucká a dr. Svobodová) byla nejprve předneseno sdělení dr. Oleára o očkovacích schématech a možnostech zaměnitelnosti vakcín, přesunuté z technických důvodů z vakcinačního bloku následujícího dne. V samotném bloku bylo prezentováno sedm přednášek: dr. Němeček informoval o epidemiologické situaci a trendech ve výskytu HIV/AIDS v ČR; dr. Macková prezentovala první výsledky nově zaváděného laboratorního průkazu časně infekce HIV; dr. Zákoucká ve své prezentaci zdůraznila nutnost surveillance v ČR zaměřené na rezistenci *N. gonorrhoeae* k antibiotikům. Dr. Kromerová prezentovala možnosti laboratorní diagnostiky *Trichomonas vaginalis*; dr. Amlerová informovala o významu a úskalích bakteriologické ověření tuberkulózy; dr. Svobodová přednesla kazuistiku neobyčejného průběhu tuberkulózy a upozornila na nutnost myslet na tuto etiologii při laboratorních vyšetřeních a dr. Knížová prezentovala význam ověřování diagnostiky tuberkulózy s následným epidemiologickým šetřením ve věznicích.

V bloku věnovaném **nákazám, kterým lze předcházet očkováním** (koordinace dr. Částková, prof. Beran), bylo předneseno celkem sedm sdělení. Prof. Beran prezentoval problematiku očkování z hlediska platného očkovacího kalendáře a Národního imunizačního programu. Dr. Pratingerová informovala o studii, která kontrolovala a porovnávala administrativní proočkovanost u dětí podle vybraného písmene s proočkovaností všech dětí v dané kohortě. O výsledcích surveillance invazivních pneumokokových onemocnění v ČR v roce 2013 informovala dr. Kozáková. Prof. Pazdiora prezentoval aktuální epidemiologické údaje o výskytu a proočkovanosti dětí proti invazivním pneumokokovým onemocněním. Dr. Křížová seznámila přítomné s možnostmi očkování proti meningokokovým onemocněním a s aktuálním doporučením pro vakcinaci v ČR. Prof. Strehárová informovala o výsledcích studie zaměřené na výskyt purulentních meningitid na Infekční klinice FN Trnava v letech 2003 – 2013. Blok uzavřela dr. Džupová s přehledem osmileté studie, která sledovala těžké průběhy onemocnění u pacientů s klíšťovou meningoencefalitidou.

V bloku věnovaném **znovu se vracejícím infekcím** (koordinace doc. Jelínková, dr. Trmal), zaznělo pět prezentací. O ohrožení WHO programu globální eradikace poliomyelitidy informovala dr. Částková. Dr. Trmal podrobně popsal průběh mimořádné epidemie spalniček v Ústeckém kraji. Na jeho prezentaci navázala dr. Limberková s aktuálními laboratorními poznatky z diagnostiky spalniček.

Dr. Jílková prezentovala kazuistiku ženy, u které se nepodařilo onemocnění spalničkami jednoznačně prokázat. Dr. Hanovcová informovala o studii zaměřené na přítomnost IgG protilátek proti spalničkám a příušnicím u dospělých osob.

V bloku věnovaném **akutním respiračním infekcím** (koordinace dr. Havlíčková, dr. Kynčl) bylo předneseno celkem sedm prezentací. Dr. Fabiánová informovala o předběžných výsledcích studie zaměřené na porovnání změn u sbírkových a recentních kmenů *Bordetella pertussis*. Mgr. Mrázek shrnul ve své prezentaci možnosti a problematiku laboratorní diagnostiky pertuse. Dr. Širůček prezentoval několik kazuistik pertuse ze své praxe a také zajímavá diagnostická videa. O novém přístupu k laboratorní diagnostice, tedy o sekvenaci enterovirů pro klinické a epidemiologické účely informovala dr. Jiřincová. Deset let zkušeností s hlášením influenza like infections – ILI – jako nedílné součásti surveillance chřipky a dalších respiračních virů v ČR popsal dr. Kynčl. Tematicky navázala dr. Havlíčková, která upozornila na význam sledování širokého spektra původců akutních respiračních onemocnění – ARI – pro surveillance. Blok uzavřel dr. Petráš sdělením zaměřeným na kmeny *Staphylococcus aureus* s produkcí Pantonova-Valentinova leukocidinu, které jsou závažnými patogeny, a upozornil na přítomnost těchto kmenů u případů rychle probíhajících absedujících pneumonií.

V bloku věnovaném **antibiotické rezistenci a infekcím spojeným se zdravotní péčí** (koordinace dr. Jindrák, dr. Hedlová) bylo předneseno šest sdělení: dr. Jindrák prezentoval využití indikátorů kvality v prevenci infekcí spojených se zdravotní péčí; dr. Hedlová a dr. Pratteringerová informovaly o ohrožení hospitalizovaných pacientů závažnými infekcemi zavlečenými z komunity. Dr. Vaniš informoval o výsledcích studie, na níž se podílela EUPHEM stážistka SZÚ Nina Stock, zaměřené na enterobakterie rezistentní k cefalosporinům vyšších generací u pacientů před plánovaným chirurgickým výkonem. Dr. Polívková prezentovala epidemiologii a klinické projevy infekcí vyvolaných *Clostridium difficile*; dr. Bareková informovala o bakteriální rezistenci u původců infekcí krevního řečiště spojených se zdravotní péčí; dr. Šípková prezentovala nově připravovaný doporučený postup ošetřování endoskopů.

V bloku věnovaném **infekcím sociálně vyloučených skupin obyvatel a onemocněním parazitárním** (koordinace dr. Vlčková, dr. Fajfrlík) bylo prezentováno pět sdělení. Prof. Beneš informoval o studii zachycující případy infekční endokarditidy u intravenózních toxikomanů v letech 1981–2013 a problémy spojené s terapií těchto pacientů. Dr. Fajfrlík podal přehled parazitárních infekcí, které se vyskytují u sociálně slabých (vyloučených) skupin obyvatelstva. Problém s ektoparazity a jinými hygienicky významnými členovci v komunitách s nízkou socioekonomickou úrovní popsala z vlastní zkušenosti z terénní praxe dr. Kafková. Dr. Polanecký informoval o problémech se štěněmi v lidské populaci a dr. Vlčková prezentovala účinnost repelentu IR3535 *in vivo* a *in vitro* testech na veš dětskou.

V bloku věnovaném **alimentárním nákazám** (koordinace prof. Pazdiora, dr. Petráš) bylo předneseno osm sdělení. Dr. Holubová informovala o spolupráci ECDC a EFSA

v problematice alimentárních epidemií; dr. Boháčová prezentovala informaci o rozsáhlé epidemii enterotoxikózy v domovech pro seniory v Brně; dr. Tkadlecová zmínila další velkou epidemii virových gastroenteritid v domově mládeže a dr. Petroušová referovala o závažném průběhu hepatitidy E u 72letého pacienta. Další přednášející dr. Myšková informovala o výsledcích sledování rezistence salmonel k antimikrobiálním látkám ve vztahu k sérotypu; ing. Marejková referovala o enterohemoragických kmenech *Escherichia coli*, jako původců průjmů, krvavých průjmů a hemolyticko-uremického syndromu v České republice. V další přednášce dr. Koláčková prezentovala výsledky sledování prevalence shigatoxigenních kmenů *E. coli* ve stěrech jatečně upravených těl prasat a skotu a v poslední přednášce celé konference doc. Karpíšková seznámila posluchače s výsledky sledování virulence bakterií *Listeria monocytogenes*.

Do odborného programu patřila i přednáška prof. Pazdiora „Koncepte vědecké práce a výuky v oboru Hygiena, preventivní lékařství a epidemiologie“ a historicky zaměřená přednáška MUDr. Fránové „Odkaz minulých generací aneb co přinesla 1. světová válka pro hygienu a veřejné zdravotnictví“.

Součástí konference bylo i **satelitní symposium společnosti GSK** zaměřené na cestovní medicínu a vybrané kazuistiky infekčních hepatitid.

Na konferenci byla též udělena **Cena prof. Karla Rašky za odbornou publikaci v roce 2013**, kterou získal kolektiv autorů R. Tachezy, J. Šmahelová, J. Kašpírková, M. Saláková za publikaci „Human papillomavirus type-specific prevalence in the cervical cancer screening population of Czech women“, která byla otištěna v časopise PLoS ONE 2013;8(11): e79156. doi:10.1371/journal.pone.0079156.

Nedílnou součástí 26. Pečenkových epidemiologických dnů byl i příjemný společenský program připravený organizátory konference.

Účastníci 26. Pečenkových epidemiologických dnů se shodli, že odborný i společenský program konference byl výborně připraven, za což organizátorce MUDr. Haně Tkadlecové a jejímu týmu děkují.

Hlavní odbornou akcí v příštím roce bude mezioborový Kongres klinické mikrobiologie, infekčních nemocí a epidemiologie (KMINE), 5. ročník, (23.–25. 9. 2015), pořádaný společně třemi odbornými společnostmi ČLS JEP: Společností infekčního lékařství, Společností pro epidemiologii a mikrobiologii a Společností lékařské mikrobiologie. Organizátorem KMINE 2015 bude Společnost infekčního lékařství, prezidentem KMINE 2015 bude doc. MUDr. Stanislav Plíšek, Ph.D., člen výboru Společnosti infekčního lékařství. Informace o tomto kongresu jsou na webových stránkách <http://www.infekce.cz/>.

MUDr. Jitka Částková, CSc.
MUDr. Kateřina Fabiánová
MUDr. Pavla Křížová, CSc.
MUDr. Jan Kynčl, Ph.D.
RNDr. Petr Petráš, CSc.
SZÚ-CEM